

**İLKELERİMİZİN
ve DEĞERLERİMİZİN
TESPİTİ**

**İlkeler söz konusu olunca kelimemizi
veririz. Ama ilkelerimizin bir tekinden
bile vazgeçmeyiz.**

Mustafa Kemal Atatürk

Temel ilkeler ve değerler konusuna geçmeden önce birlikte şu öyküye göz atalım:⁵

Eğitim filosuna verilmiş olan iki savaş gemisi birkaç gündür kötü hava koşullarında manevra yapıyordu. Ben, en öndeki savaş gemisinde görevliydim ve hava kararırken köprüde nöbeteydim. Yer yer sis vardı. Ve görüş alanı dardı. Bu nedenle komutan da köprüdeydi, bütün faaliyetleri denetliyordu. Karanlık bastıktan kısa bir süre sonra köprünün gözetleme yerinde, iskele tarafındaki nöbetçi haber verdi:

Işık sancak tarafında. Komutan seslendi:

- Dümdüz mü ilerliyor, yoksa kıça doğru mu gidiyor? Nöbetçi:

- Dümdüz ilerliyor, komutanım. diye cevap verdi.

Bu tehlikeli bir çarpışma rotası üzerinde olduğumuz anlamına geliyordu.

Komutan nöbetçiye emir verdi:

- Gemiyeye mesaj gönder, çarpışma rotasındayız, rotanızı 20 derece değiştirmeniz önerilir.

Karşıdan sinyal geldi:

- Rotanızı 20 derece değiştirmeniz önerilir.

Komutan:

- Mesaj gönder, dedi. Ben komutanım. Rotayı 20 derece değiştirin.

Karşıdaki:

- Ben deniz onbaşıyım, rotanızı 20 derece değiştirirseniz iyi olur, diye yanıtladı.

Komutan bu arada iyice öfkelenmişti. Hırsla emretti:

- Mesaj gönder! Ben bir savaş gemisiyim. Rotanızı 20 derece değiştirin.

Karşıdaki ışıkla işaret verdi:

- Ben bir deniz feneriyim.

İlkeler, deniz fenerleri ve kuzey gibi değişmez gerçeklerdir.

Bir gün öğretmen sınıfta öğrencilerine: "Herkes gözlerini kapatsın ve eliyle kuzeyi işaret etsin." der. Bütün öğrenciler elleriyle, kendi düşüncelerine göre kuzeyi gösterirler. Öğretmen, öğrencilere "kımıldamadan gözlerinizi açın." der. Öğrenciler gözlerini açınca her birinin kuzey olarak farklı yönleri gösterdiklerini görürler. Bunun üzerine öğretmen öğrencilerine, gerçek kuzeyin bulunduğu yönü gösterir.

İlkeler de, deniz fenerleri ve kuzey gibidirler. Onlar, karşı konulamayacak doğal yasalardır. Kişi, ister eğitim görmüş, ister kara cahil olsun, ister Türkiye'de, ister Amerika'da büyümüş olsun, ister erkek, ister kadın olsun, bütün insanlar için geçerli bazı temel ilkeler ve kurallar var.

İlkeli insanlar; yalancıyı doğru, doğruyu yalancı, çalışanı tembel, çalışmayanı iş yapıyormuş gibi göstermez, yanlış bilgi vermez. Böylece ileride doğabilecek büyük sorunların bir parçası olmaz.

İlkeler;

- Derin, temel gerçeklerdir.
- Klasik gerçeklerdir.
- İnsanlığın ortak paydasıdır.
- Yaşamı kusursuz, tutarlı, güzel ve güçlü bir biçimde dokuyan ipliklerdir.
- Değişmezler. İnsanlar tarafından algılanmaları ve kavranışları değişir.
- Hiçbir şeye tepki göstermezler. Öfkelenip bize farklı davranmazlar.
- Bugün buradayken yarın gitmezler.
- Bizi boşamaz ya da en yakın dostumuza kaçmazlar.
- Somut zahmetler vermezler.
- Hiçbir kültürün, felsefenin, ideolojinin tekelinde değildir. İnsan doğasının bir gerçeği olarak binlerce kez, insanlar tarafından kendi yaşamlarında tekrar tekrar keşfedilmişlerdir.

İnsanların yaşamlarında çeşitli ilkeler bulunur. İlke merkezli bireyler, aşağıdaki ilkelerden çoğunluğunu, kendi merkezlerinde toplarlar.

3.1. TEMEL İLKELER:

İlke merkezli paradigmaya sahip bireylerin karakterinde; aşağıdaki temel ilkeler mevcuttur. Bunları benimseyen ve etrafındaki insanlara uygulayan birey manevî bir zenginlik içinde kendisini hisseder. Dostlukları daimidir. Etraftan destek görürler hayatı dolu ve mutluluk içinde yaşarlar. Bu duygulara uymayan ilişkilere girmezler. Örnek, kaliteli, prestijli bir kişilikleri vardır.

- Haklılık:** Eşitlik ve adaleti temsil eder.
- Güven:** Dürüstlük ve doğruluğu anlatır.
- Onur:** Özgürlük ve mutluluğu ifade eder.
- Hizmet veya katkıda bulunma:** Kalite ve mükemmelliği geliştirir
- Gelişim:** Var olma, büyüme, bakım ve teşvikin birleşimidir.
- Sevgi:** Değer vermek, anlamaya çalışmak ve fedakarlık yapmaktır.
- Kişisel bütünlük:** İlke ve değerlerimiz açısından tutarlı olmaktadır.

5 S. Covey Etkili insanların 7 alışkanlığı Varlık yayınları 1996

Temel ilkeler, gelişmiş insan paradigmasının bir varsayımdır. Yerçekimi nasıl doğal ve değiştirilemez bir gerçeklikse temel ilkeler de aynı şekilde doğal ve değiştirilemez gerçekliklerdir.

Temel ilkeler, herkes için, her yerde, her zaman geçerli temel gerçeklerdir ve salt doğruları içerirler. Temel ilkeler üzerine kurulmuş düşünceler, doğru algılama, doğru yorumlama, doğru tutum ve davranışlara yol açar. Eğer insanın yaşam paradigması, temel ilkelere ters düşüyorsa, bu kişi sürekli yanlış algılama, tutum ve davranışlar içinde olur. Doğal ilkelere ters düşen temeller üzerine kurulan yaşam paradigması, kişiye başarısızlık ve bunalım getirir. Bu kişi doğru ilkeleri bulup bunları yaşamının temeline oturtuncaya kadar, deneme ve yanılma yolunu kullanacak ve bu süreç içinde çeşitli mutsuzluklar yaşayacaktır. Şimdi bu ilkeleri sırasıyla inceleyelim:

Temel ilkeler, gelişmiş insan paradigmasıdır.

- a. **Haklılık İlkesi:** Haklılık ilkesinin içinde eşitlik ve adalet kavramları vardır. Hukuk herkese eşit olarak uygulanır, hiçbir zaman taraf tutulmaz. Haklılığın tanımı, her kültürde aynıdır. Haklılık ilkesinin olmadığı toplumlarda haklı olan değil, güçlü olan değer bulur. Eşitlik ve adalet kavramları, yerini kargaşa ve kaosa bırakır. O toplumda güven duygusu temelinden sarsılır.
- b. **Güven İlkesi:** Güven ilkesi, dürüstlük ve doğruluk kavramlarıyla özdeşleşmiştir. Birinin olmadığı yerde diğeri olmaz. Eğer kişi, insanı bir araç olarak değil, bir insan olarak görüp adaletli ve tutarlı davranabiliyorsa o insan dürüst demektir. "Dürüstlük en iyi politikadır." sözü bu gerçeği anlatır. Dürüstlük, insan ilişkilerindeki güvenin temelidir. Eğer bir ailede güven ortamı yoksa çocuklar utanca boğulur, kendilerine güvenlerini kaybeder ve sağlıksız olarak büyürler. Unutmayalım, dürüstlük ve doğruluk, toplumun dokusunu oluşturan uzun süreli ilişkilerin dayandığı güven duygusunun temelinde yatar.

Herkesi aldatırım diyen, herkesten daha çok aldanır.

- c. **Onur İlkesi:** İnsan vakarı ve onuru kişiler arasındaki ilişkilerde üzerinde durulması gereken en temel ilkelerden biridir. İnsanların psikolojik varlığının, teklifinin farkındalığıyla, yaşamasının bir anlamı olduğunu kabul ederek kurulan ilişkilerde; **şahıslar onurludur**. Kişinin varlığının teklifinin ya da yaşamının anlamını tanımada eksiklik olursa o ilişkide insan onuru yok demektir. İnsan onurunun değeri olmadığı ilişkilerin temeli zayıftır. İnsan onurunu yok sayan toplum yapılarında, kanlı ayaklanmalar ve diktatörlükler hüküm sürmüştür. Oysa ister zengin, ister fakir olsun, tüm insanlar eşittir. Bu nedenle

bir hamal ile bir doktor onur yönünden eşittir. Onur yönünden eşit olamayan insanlar gerçek demokrasiyi oluşturamazlar.

- d. Hizmet veya Katkıda Bulunma İlkesi:** Hizmet çok önemli bir temel ilkedir. Gücünün yettiğince hizmet vermeye çalışan bir bireyden, öğrencisinin çok iyi yetişmesine yaşamını adanmış öğretmenden, ülkesine yararlı olmaya çalışan bir vatandaştan, sadece gerçeğin ortaya çıkması için çaba gösteren gazeteciden oluşan bir toplumda; hizmet ilkesi ayakta demektir. Hizmet eden daima hizmet görmekle karşılığını alır.

Yaşamla ilişkimizde hassas bir denge mevcuttur. Eğer siz yaşama katkıda bulunuyorsanız, hizmet ediyorsanız, yaşam da size hizmet etmeye başlar. Çevrenize hizmet ederseniz, temiz ve bakımlı bir çevre size mutluluk verir ve evrensel sorumluluğunuzu da yerine getirmiş olursunuz. Bir öğretmensiniz, öğrencilerinize hizmet ettiğinizde topluma kaliteli, mükemmel bireyler ve idareciler yetiştirirsiniz. Hiçbir çaba sarf etmeden yaşamın size bir şeyler sunmasını beklemek boş bir düşünce biçimidir ve insanları yanlışlığa sürükler. Kendimizin yapacağı işleri başkasından beklemek, zincirleme olarak tüm bir toplumu etkiler. "Gelsin anam, babam baksın, öğretmen bana fazla not versin, devlet yapsın" gibi bir zihniyet Türk toplumunun ötesinde dünya medeniyetini de olumsuz etkiler.

İngiltere'de yaşanan şu olay bilinçli yaşamının çok güzel bir örneğini sunar: Ani bastıran bir kar fırtınası sonucunda hayat felç olmuş, ulaşım durmuş ve hayatı devam ettirmek zorlaşmıştır. Yöre halkı bu duruma eseflenmek yerine belediye binasına giderek, belediyenin sıkışık durumda olabileceğini ve kendilerinin yardım etmek istediklerini belirtip nasıl yardımcı olabileceklerini sormuşlar. Ve bu afet durumunda hep beraber çalışılarak o anki yaşam şartları elbirliği ile düzeltilmiştir.

- e. Gelişim İlkesi:** İnsanın gelişimi ile başlayan bir ilkedir. Yaşamın hangi yönüne bakarsak bakalım, büyüme ve gelişme olmadan başarı beklenemez. Büyüme sabır ister, bakım ister, teşvik ister. Gelişim ilkesi potansiyellerimizle ilişkilidir. Her insanın bir potansiyeli vardır. Gelişimin her aşamasında birey, adım adım potansiyeline yaklaşır. Potansiyel gücümüzü şöyle ifade edebiliriz: Bir elmanın yüreğinde gizlenen tohum, görülmez bir elma bahçesidir. Ama bu tohum bir kayaya rast gelirse ondan hiçbir şey çıkmaz. Örneğin; bir çakıl taşı, kendisi gibi, çakıl taşı üretme olanağına sahip değildir. Ama bir meşe palamudu, kendisi gibi sonsuz sayıda meşe palamudu üretme potansiyeline sahiptir. İnsanın bir potansiyel olduğunun farkında olan aile ortamında şu bilinç hakimdir: Çocuk, kendi özel yetenekleri ve eğilimleri ile bu dünyaya gelmiş bir

varlıktır, bir potansiyel yumağıdır. Bu potansiyelin farkına varmamız ve daha sonra onu geliştirmemiz çok önemlidir. Çocuğu yakından gözlemleyerek hangi alanda yetenekli olduğunu görebiliriz. Çocuğun yeteneğini geliştirmek, potansiyelini ortaya çıkarmak, bir ailenin, öğretmenin ve en temel görevi olmalıdır. Bunun için sabır, bakım ve teşvik çok önemlidir. Çocuk, potansiyeline önem verilerek yetiştirilirse kendini özel hisseder. Kendine özgü bir kişi olduğunu bilir. Kendine güveni tam olarak gelişir. “Ben varım, değerliyim, başarabilirim ve sevmeye lâyık bir bireyim” duygusu gelişir.

Öğrenciyi temel bir potansiyel olarak gören öğretmen şöyle düşünür: “Öğrenci şimdi benim karşımda ama otuz yıl sonra bu ülkenin yönetimini ele alacak, onların olabileceklerinin en iyisi olmalarına katkıda bulunmak benim görevim. Bu görev bana büyük bir sorumluluk getirmektedir.”

Potansiyel ilkesi, hataları bile bir gelişim fırsatı olarak değerlendirebilen bir ilkedir.

Atatürk'ün manevi kızı Rukiye Erkin anlatıyor:

“Çankaya'daki arkadaşım, Havacı Pilot Rasuhi Bey'in kızı Ferhunde, Dame De Sion'a kaydolduğu için, ben de bu okula gitmek istiyordum. Fakat Atatürk,

- Ben kızımı Fransız Okulu'nda okutmam! diye dayatmıştı.

Hiç unutamam. Eski Köşk'te akşam yemeğindeydik, okul konusu yeniden açılmış, Atatürk de aynı sözleri bilmem kaçınıcı defa tekrarlamıştı. Birden ve nasıl oldu bilmiyorum. Kendisine

- İyi ama boynunuza taktığınız kravat Fransız malı, sırtınızdaki elbise ise İngiliz. Bana gelince mi yabancı malları kötü oluyor? Deyiverdim...

Atatürk çok şaşırılmış, hayretle beni süzüyordu. Sofrada çit çıkmıyordu. Ertesi gün, Fransız Okulu'na gitmeme izin çıktı. Ama aynı anda Atatürk, kesin emrini de vermişti,

- Derhal bir “Yerli Mallar Kampanyası” açılınsın ve mümkün olduğu kadar, bundan böyle yerli malı kullanılınsın!...”⁶

Amacımız, imkansız mümkün, mümkünü kolay, kolayı da zarif ve zevkli yapmanın yollarını bulmaktır.

f. **Sevgi İlkesi:** Ağaçların kökünden çekilerek, gövdeye, dallara, yapraklara ve

6 Adnan Nur Baykal, Mustafa Kemal Atatürk'ün Liderlik Sırları, Sistem Yayınları, 2000, İstanbul

meyvelere giden öz su, nasıl ağaçları beslerse, aynı şekilde sevgi de bizi ve ilişkilerimizi olumlu olarak besler ve geliştirir.

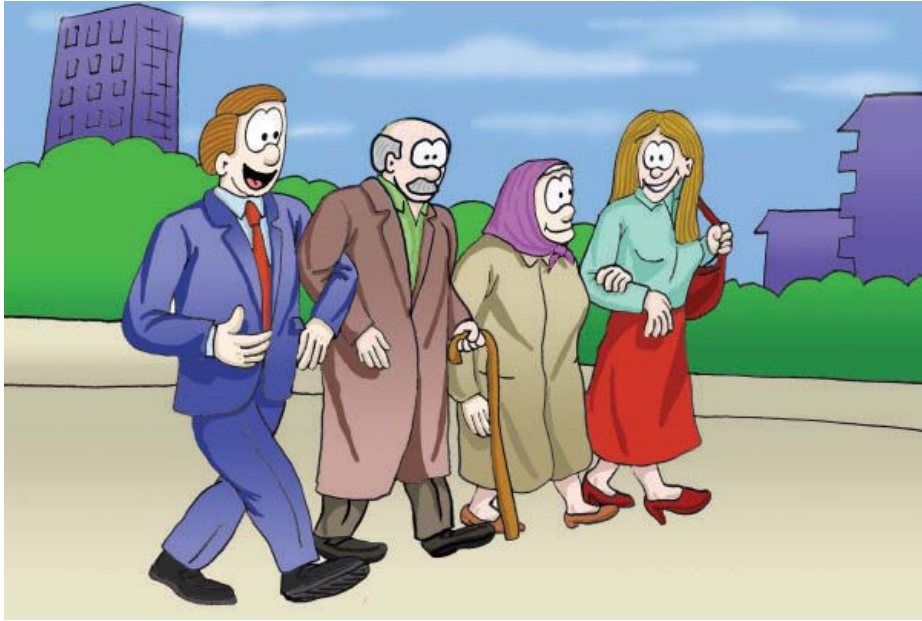
Sevgi; lider olmaktır.

Sevgi; karşılıklı olarak birbirini tekâmül ettirmektir.

Sevgi; tembelliğe karşı koyup çalışmak, korkuya karşı koyup cesaretli olmaktır.

Sevgi, dikkatimizi sevdiğimize vermek, bilincimizi uyanık tutmaktır.

Evli çiftler, birbirini dinlemesini öğrenmelidirler. Sonucunda samimiyet, yakınlık ve saygınlık oluşacak, sevgi ortaya çıkacaktır. İnsan, hayatı severek yaşamalıdır.

**Sevgi, muhabbet kaynar yanan ocağımızda
Bülbüller şevke gelir gül açan bağımızda
Hırslar, kinler yok olur aşkla meydanımızda
Aslanlar, ceylanlar dosttur kucağımızda
Hacı Bektaş-ı Veli**

Sevgi; özgür ve farklı olmaya cesaret edebilmektir.

Sevgi; insanlar arasındaki iyi ve zor günlere dayanarak, ilişkileri geliştirerek, kedere, sevince ortak olmayı ve beraber yaşamayı bilmektir.

Birbirimize zaman ayırıp, değer vermektir. Sevginin gelişmesi için, sorunlarımızı birbirimize açacak ve konuşacak cesaretimiz olmalıdır. Yalan ve öfke sevgiyi yıpratır. Sevgi, olağanüstü dengeli ve disiplinli olmamızı sağlar. Sevgi; ruhsal olarak büyümenin ve beslenmenin ifadesidir. Sevgi çaba ve gayret ister.

Sevgiyi yerine getirebilmek için birtakım yanlış kavramlardan kurtulmamız gerekir. Bilinçsizce benlik kokan ve cahilce sevgiler, sevgi değil hüsrana yaratır. Gerçek sevgi: kişilik sınırlarının genişlemesi, ilerlemeyi arzu etmemiz ve elimizi sevdiğimize uzatmamızdır.

Mantıklı bir şekilde tartışmak, mücadele etmek, yüzleşmek, teşvik etmek, gerektiğinde hedefe itmek sevginin gereğidir.

Sevgi, gücünü alçak gönüllülükten alır: Birinin hatasını yüzüne vurduğumuzda, aslında o kişiye "sen haksızsın, ben haklıyım" demektir. Suçlamalar genelde "ben haklıyım, ben yaparım, sen yapamıyorsun, haksızsın" imajından meydana gelir. Öfke ve sıkıntıyla yapılan eleştiriler, dünyayı aydınlatmaktan çok dünyanın karışmasına sebep olur. Kötülüğü besleyenler, sevmeyi beceremezler. Gerçekten sevene, eleştirmek ve suçlamak zor gelir.

Disiplin altına alınmayan sevgi, sevgi değil karmaşadır. Gerçek sevgi için muazzam enerji gereklidir. Başkasına katkıda bulunan ruhen gelişir. Her insan karşısındakinin kendine özgü kişiliğine saygı duymalı, farklılıkları korumalıdır. Aynı sazın telleri olalım, ama müzikle titreştiğinde, her biri ötekenden farklı ahenkli sesler versin.

Sevgi; sevilen kişinin farklı yaradılışına saygı göstermektir. Seven insan, etrafına katkıda bulunmak için, kendisini geliştirmek zorundadır.

Temel ilkelerin gelişmiş insan paradigması üzerindeki en önemli yapıcı unsuru sevgidir. Sevginin olmadığı yerde ilkelerin olması düşünülemez.

Sevginin Ulviyeti: Sevgi nereden gelir? Sevginin kaynağı nedir?...

Sevgisiz ortamda büyüyen birçok insan engelleri aşarak, sevgi dolu bir insan olabiliyor, bazen de aksine bilgi ve sevgi dolu bir ortamda büyüyen insanlar sevgisizleşebiliyorlar.

Sevgi, Allah'ın bir hediyesidir. İnsanlar, temiz bir ruha sahip olduklarında, sevilecek varlığın mutlak insan olduğunu bilirler.

Harika sanat eserlerini ve doğal güzellikleri neden severiz? Sevinç karşısın-

da neden gözyaşı dökeriz? Güzel müzikler bizi neden o kadar etkiler?

Sevginin, anlaşılması gereken, birçok boyutu vardır.

Sevginin ulviyetinde, herhangi bir güzellik karşısında birçok parıltılar yakalar ve inanca yöneliriz. Sevgi ve aşk Allah'ın bağışdır, gelişimi tamamlar.

**Sevgiyle yoğrulmamışsa yüreğin
Tekkede, manastırda eremezsin.
Bir kez gerçekten sevdin mi dünya da
Cennetin, cehennemin üstündesin.**

g. Kişisel Bütünlük İlkeleri:

- Gerçeğe saygılı olmayı, sorumluluk almayı,
- Özle sözün, davranışın aynı olmasını, ahenk içinde olmayı,
- Bir duruş içinde misyon ve vizyon sahibi olmayı,
- Kendisini yenilemeyi ve eğitici olmayı kapsar.

İlke ve Değerler Birbirini Tamamlar: İlke; bireyin tutarlı bir biçimde izlenen ve uygulanan düşünceleridir. Değerler ise; toplum için neyin iyi, neyin kötü, nelerin önemli ya da önemsiz olduğunu belirler. Aynı sosyal olgu toplum ve birey için geçerlidir. İnsanlar değerleriyle yaşar, toplumlar değerleriyle var olur. İnsanlık tarihinin bir birikimi olan "uygarlık değerleri" kuşaktan kuşağa aktarılan kalıcı "temel değerlerdir." Kuşkusuz toplumsal değerlerin değişmesi de söz konusudur.

3.2. MADDİ VE MANEVİ DEĞERLERİN YAŞANTIMIZA ETKİSİ

İnsan hayatını, denizde iki kürekle çekilen bir kayığa benzetirsek; küreklerden biri manevî yaşantımızı, diğeri maddî ihtiyaçlarımızı temsil eder. Küreklerden birini bırakıp diğeri çekersek, aynı yerde daireler çizerek döner dururuz. İki küreğin de aynı anda çekilmesi gerekmektedir ki; ileri doğru gidelim, yol alalım. Yani maddiyat ile maneviyatın (ahlâkın) birlikte gelişmesi, atbaşı gitmeleri gerekmektedir. Çünkü yaşamımızda her ikisinin de önemi çok büyüktür.

İnsan hayatının maddî ve manevî seyrini belirleyen üç önemli kuvvet vardır. Bu üç erkin bileşiminden çeşitli yaşantılar, düşünüş ve kişilik biçimleri oluşur.

- 1. İnsanın Çevresi:** Çevremizdeki insanların düşünceleri, kültürleri, sanatları, bilgileri bize etki eder, yön verir ve karakterimizde iz bırakır.
- 2. İnsanın Şahsi Bilgisi ve Kabiliyetleri:** İnsan, doğuştan sahip oldukları ve sonradan öğrendikleriyle kendine özgü bir şahsiyet, bir kimlik oluşturur. Kimi insanın müziğe kabiliyeti vardır. Kimisinin resim yapma becerisi vardır. Kimisi ise el sanatlarına yatkındır. Kişinin bilgi ve kabiliyetleri, insana şevk verir, harekete geçmesini ve becerikli olmasını etkiler.
- 3. İlahî Adalet (İlahî Takdir):** Bazen çok çalışmamıza ve istememize rağmen isteklerimiz gerçekleşmez. Bazen de hiç istemediğimiz, aklımızda olmayan şeyler kolaylıkla gerçekleşir. Burada bir ilahî takdirin olduğu ortaya çıkıyor. Bu ilahî takdir, insanın niyetine ve çabasına göre hafifleyebilir veya değişebilir.

Çevremizle olan birlikteliğimize dikkat etmeli, bilgi ve kabiliyetlerimizi geliştirmeliyiz. İyi şeyler temenni edip, güne başlarken ve gün bitiminde, kendimize, ailemize, dostlarımıza ve ülkemize Allah'tan güzel şeyler dilemeliyiz. Bunlar önemli değerlerdir.

3.3. YÜKSELEN DÖRT ANA DEĞER (BADEG)

BADEG, bolluk içinde, kaliteli, etkili, etrafına faydalı, uygar, başarılı yaşamayı ifade eder. **BADEG**'in açılımı: Bilisel, Ahlâkî, Demokratik, Ekonomik Gelişim demektir. Ülkemizde farklı toplum kurumsal mantık yapılarının ortak misyonudur. Sağ, sol ve inanç eksenleri üzerine oturtulmuş halk tabanları ve yöneticileri ancak **BADEG** değerleri üzerinde çalışmalar ve gelişmeler yaptıkları takdirde yaşama hakkı bulmaktadırlar. Bu değerlerin her biri diğeri kadar kıymetlidir ve birbirlerini beslerler. Biri olmazsa diğeri de gelişemez. Başarı sağlayabilmemiz için çok yönlü gelişmeyi hedeflememiz şarttır. **BADEG** değerleri toplumun kurumsal mantığı olmalıdır. İnsanlar arasındaki ayrımlar kalkar ve birlik beraberlik duyguları evrensel ilkeler doğrultusunda sağlanmış olur. Zihin ve beden güçümüzü olumlu yönde kullanmalıyız. Kötülüğe karşı mücadele edebilmek için katma değer sağlayacak ve bizi başarılı kılacak fikir ve çalışmalara önem verilmelidir.

- 1. BİLİM:** Pozitif bilim dallarında gelişmeyi, akli kullanmayı ifade eder. Meslek ve sosyal hayatımızla ilgili bilimsel makaleler, kitaplar okunmalı, arge çalışmaları yapılmalıdır.
- 2. AHLÂK:** Dayanımcı ahlâk anlayışını, insanların bilgisiyle, görgüsüyle, emeği ve parasıyla birbirine yardım etmeyi anlatır. Böylece insanlar arasındaki saygı ve sevgi gelişir. Sıkıntılara dayanma gücü artar birlik beraberlik sağlanır. Çalışma ve beceri kabiliyetleri artar.
- 3. DEMOKRASİ:** Farklı inanç ve kimliklere saygıyı, hukukun üstünlüğünü ifade eder. İnsanlar buldukları şartlar, konumlar ve kariyerlerine göre olayları değerlendirirler ve fikir beyan ederler, bu değerlendirmeler ve fikirler gerçektir. Anlayış ve değer vermek olayların kısa sürede çözümünü ve ortak noktaların bulunmasını sağlar.

4. **EKONOMİ:** Meslek edinmek, üretim yapmak, ticaretle uğraşmak, refah düzeyini yükseltmektir. Üretmeyen toplum yok olur. Ekonomik gelir hayatın vazgeçilmez unsurudur. Fakirlik bütün kötülüklerin anasıdır. Boynu eğik, ezilmemek için geçim sağlayacak standartlarımızı yükseltmek için çalışmalar yapılmalı ve becerilerimiz geliştirilmelidir.

Bilimde, Ahlâkta, Demokraside ve Ekonomide Gelişme göstermek, toplumun refah ve medeniyet seviyesini yükseltir, güçlü olmasını sağlar.

3.4. BİREY, AİLE VE TOPLUM İÇİN ÖNEMLİ İLKELER

1. **Sevgi:** Sevginin paylaşıldıkça çoğalan, kişiler arası bağları güçlendiren ve korku yerine cesaret, tembellik yerine çalışkanlık veren bir duygu olduğuna inanırız.
2. **Saygı:** İnsanın kendisine ve çevresine verdiği değer bir ifadesi olan saygının, sevgiyi beslediğine ve insanı yücelttiğine inanırız.
3. **Sabır:** Hedefe ulaşmak için gece gündüz çalışarak, akli ve zamanı doğru kullanarak gösterilen sabrın, başarının temel faktörlerinden biri olduğuna inanırız.
4. **Yön Birlikteliği:** Ortak bir misyon ve vizyon doğrultusunda bir arada olmak, dayanışmacı ahlâk anlayışı ile birlikten güç doğurmaktır.
5. **Adalet:** Tüm ilişkilerimizde adaletin, kişilere gösterilen en önemli saygı ifadesi olduğuna inanırız.

6. **Güven:** İnsanlar arası ilişkilerin, sevginin, saygının, özgürlüğün, adaletin ve gelişmenin can damarıdır.
7. **Anlayış:** Önce anlamaya, sonra anlaşılmaya çalışırız.
8. **İyi Niyet:** Hedeflerimize ulaşabilmede, sorun ve fırsatlara önyargı ile değil, iyi niyetle yaklaşırız.
9. **Dürüstlük:** Gerçek sermayemizin dürüstlük olduğuna inanırız.
10. **Çalışkanlık:** Hedefimize ulaşabilmenin temelinde çalışmanın yattığına inanırız.
11. **Bilimsellik:** Bilim, doğrunun, gerçeğin ve yaşamın temel kılavuzudur. "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." Atatürk
12. **Sorumluluk:** Üzerimize düşen görevi yapmaktır.
13. **Hoşgörü:** İnsanı olduğu gibi kabul etmek, olması gerektiği gibi davranmaktır.
14. **Yapıcılık:** İyimserlik tohumlarını yaşama serpmek, güzele ve doğruya odaklanmaktır.
15. **Tutarlılık:** Olduğu gibi görünmek, görüldüğü gibi olmaktır. Sözüne ve işine sahip çıkmaktır.
16. **Cesaret:**Doğrunun, gerçeğin, inancın ve kararlılığın gücüdür.
17. **Demokratik Olmak:** Atatürkçü Cumhuriyete, laiklik ve demokrasiye inanırız ve bu değerlerin yükselmesi için çalışırız.
18. **Girişimcilik:** Hayatımızda karşımıza çıkan fırsatları değerlendirir, girişimciliği destekleriz.
19. **Sistemik Olmak:** Doğru işi yapmak ve işleri kolaylaştırmanın sistemik olmakla başarılabilceğine inanırız.
20. **Fedakarlık / Özveri:** İnanığımız ve değer verdiğimiz ilkeler için, karşılıksız olarak yapılan çalışmalardır.
21. **Ahde Vefa / Sadakat:** Varolmamıza ve gelişmemize katkıda bulunanları, şükranla ve sadakatle anarız.
22. **Ahlâklı Olmak:** Tüm ilişkilerimizde erdemli davranarak, toplumsal ahlâkın gelişmesine katkı sunarız.
23. **Farklılıklara Saygı:** Farklılıklarımızın zenginliğimiz olduğuna inanır, farklı düşünüş, farklı inançlara ve farklı kimliklere saygılı davranırız.
24. **Devleti Yüceltmek:** Evrensel ilke ve değerleri yaşam biçimi kabul etmiş bireylerin, görevlerini tam yaparak devleti güçlendireceğine inanırız.
25. **Yenilikçilik / Yaratıcılık:** Yeniliğin ve yaratıcılığın, insanın en önemli özelliği olduğunu biliriz, bu özelliklerin gelişmesi için kendimize ve çevremize katkı sunarız.

26. **Bolluk ve Bereketeye İnanmak:** Yeryüzünde her şeyin herkese yetecek kadar olduğuna inanırız.
27. **Sinerji Yaratmak:** “Bir elin nesi var, iki elin sesi var” anlayışından yola çıkarak, birlikten kuvvet doğduğuna inanırız. Ekip halinde çalışırız.
28. **Eğitim Almak ve Vermek:** Sürekli gelişimin, kalitenin ve iyiyi aramanın yansımasıdır. Bütün komşu, akraba ve arkadaşlarımıza öğrendiklerimizi öğretiriz.
29. **Topluma Hizmet:** İçinde yaşadığımız topluma karşılıksız ve gönüllü hizmet etmek, insanlığın gelişmesi için vicdanî bir sorumluluktur.
30. **Kişisel Bütünlük:** Kendini bilmek, kendini yaşamak, diğer insanların zor anlarını anlayabilmektir.
31. **Disiplin:** İlkelerimizi hayata geçirmenin yolu, disiplinli olmaktan geçer. Disiplin, gücünü iradeden alır. Dirayetli olmanın büyük yaptırım gücü vardır.
32. **Öz Eleştiri:** “En büyük ilim sahibi, noksanını bilendir” düşüncesiyle başkalarını eleştirmeden önce kendimizi eleştiririz.
33. **İlke Merkezli Liderlik:** Evrensel liderliğin ilke merkezli liderlikle gerçekleşeceğine inanırız. İlkelerimize sahip çıkarız.

MEMLEKET İSTERİM

**Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların, çiçeklerin diyarı olsun.
Memleket isterim
Ne başta dert ne gönülde hasret olsun;
Kardeş kavgasında bir nihayet olsun.
Memleket isterim
Ne zengin fakir ne sen ben farkı olsun;
Kış günü herkesin evi barkı olsun.
Memleket isterim
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikayet ölümden olsun.**

Cahit Sıtkı TARANCI

3.5. ÖZLÜ SÖZLER

- Farkına varmadan başkalarını aldatmak ne denli güçse, farkına varmadan kendini aldatmak da o denli kolaydır.
- Korku, kaygı ve nefrete düşüncelerimizde yer olmasın.
- İnsanın hareketleri, sözlerinden daha yüksek konuşur.
- Bilimsel ol ve bekle!
- Yaşamda karşımıza çıkan kilitli kapıların çoğu gerçekte yoktur. Bunlar bizim zihnimizdedir. Bazı sorunlar insanların zihninde oluşur, güçlenir. Yoksa gerçek yaşamda yer almaz.
- Doğru düşünce bilgidir.
- Garibe bir selam bin altına değer.
- Şerefsizin ekmeğini yiyen, şerefsizin kılıcını çalar.
- Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir.
- Gözden irak olan gönülden de irak olur.
- İki testi tokuşunca biri elbet kırılır.
- Sırrını söyleme dostuna, dostun söyler dostuna, saman doldurur postuna.
- Gün olur yılı besler, yıl olur günü beslemez.
- İşini kış tut, yaz çıkarsa bahtına.
- Alimin uykusu cahilin ibadetinden daha iyidir.
- Allah'ın yardımı, borcunu ödemeye gayret ve niyet eden iledir.
- Kanaat bitmez tükenmez bir hazinedir.
- Başarılı insanlar karakterleri gereği; ezilmelerine sebep olacak suskunluk yerine, nezaketle mücadele ederler, kendilerine bir üst mertebeyi layık görür ve sürekli yükselmeyi hedeflerler.
- Devamlı ilişkide bulunduğumuz hadiseler ve yaşadığımız duygular zaman içinde alışkanlık haline gelir. Bunların iyi ve kötü olduğuna aldırış etmeden uygulamak mecburiyetinde kalırız. İnsan iradesiyle menfi olanları icra etmemek için gayret göstermelidir.